

JOHAN
CRUYFF **14**

L'AUTOBIOGRAFIA

Columna

14.

L'AUTOBIOGRAFIA

Johan Cruyff

Traducció de Gustau Raluy

Publicat el 2016 per Macmillan, un segell de Pan Macmillan, divisió de Macmillan Publishers International Limited

© Johan Cruyff, 2016

© de la traducció, Gustau Raluy, 2016

© Columna Edicions, Llibres i Comunicació, S.A.U., 2016

Diagonal, 662-664 – 08034 Barcelona

www.columnaedicions.cat

Primera edició: octubre del 2016

ISBN: 978-84-664-2138-6

Dipòsit legal: B. 15.719-2016

Composició: Víctor Igual, S.L.

Impressió i enquadernació: Romanyà Valls

Fotografies de l'interior:

Plec 1: © pàgina 1 superior i pàgina 2, cortesia de Cruyff Management; pàg. 1 inferior, pàg. 4, pàg. 7, © VI Images via Getty Images; pàg. 3, © Hollandse Hoogte/REX/Shutterstock; pàg. 5 superior, © AGIP/Bridgeman Images; pàg. 5 inferior, © Peter Robinson/EMPICS Sport; pàg. 6 superior, © AP/Press Association Images; pàg. 6 inferior, © Allsport UK/Allsport; pàg. 8 superior, © Bettmann/Getty Images; pàg. 8 inferior, © Bob Thomas/Getty Images.

Plec 2: pàg. 5 superior, pàg. 6, pàg. 7 superior, © VI Images via Getty Images; pàg. 1 i pàg. 4 superior, © Hollandse Hoogte/REX/Shutterstock; pàg. 2, © EFE/PA Images; pàg. 3, © Colorsport/REX/Shutterstock; pàg. 4 superior, © De Telegraaf/Jan Stappenbeld; pàg. 5 inferior, © Giuliano Bevilacqua/REX/Shutterstock; pàg. 7 inferior, © Koen van Weel/AFP/Getty Images; pàg. 8 superior, © Olaf Kraak/AFP/Getty Images; pàg. 8 inferior, © Julian Finney/Getty Images.

El paper utilitzat per a la impressió d'aquest llibre és 100% lliure de clor i està qualificat com a **paper ecològic**.

Queda rigorosament prohibida sense autorització escrita de l'editor qualsevol forma de reproducció, distribució, comunicació pública o transformació d'aquesta obra, que serà sotmesa a les sancions establertes per la llei. Podeu adreçar-vos a Cedro (Centro Español de Derechos Reprográficos, www.cedro.org) si necessiteu fotocopiar o escanejar algun fragment d'aquesta obra (www.conlicencia.com; 91 702 19 70 / 93 272 04 47). Tots els drets reservats.

CAPÍTOL 1

Tot el que sé ho he après per experiència i tot el que he fet ho he fet mirant el futur, concentrant-me en el progrés, cosa que significa que no penso gaire en el passat. Per a mi, aquesta és la manera natural de fer. Ja n'hi ha d'altres que han descrit molt bé els detalls dels partits que he disputat; a mi el que m'interessa és la idea de futbol. Mirar sempre cap endavant significa que em puc concentrar millor en el que faig i que només miro enrere per si puc aprendre res dels errors. Aquestes lliçons es poden aprendre en diferents moments de la vida i potser no en veus les connexions fins molt més tard. Així que, malgrat que jo sempre avanci, no sempre puc mirar enrere en línia recta. El més important que he après com a jugador és que, bàsicament, necessites quatre coses: una bona gespa, un vestuari net, jugadors que es netegin les seves pròpies botes i que les xarxes de la porteria estiguin tensades. La resta —habilitats i velocitat, tècnica i gols— ve després.

Aquesta és la filosofia que defineix el que sempre he sentit pel futbol i per la vida. I això és el que he posat

en pràctica en tot allò que he fet, fos el futbol total al terreny de joc, fos la meva família o la Fundació Cruyff. El més important sempre ha estat progressar i mai deixar de millorar.

El futbol ha estat la meva vida des de sempre. Els meus pares tenien una botiga de fruita i verdura a Betondorp, a prop de l'estadi de l'Ajax, a Amsterdam, així que es pot dir que el meu destí estava escrit. El meu pare era un gran seguidor de l'Ajax. No es perdia ni un partit. D'ell potser no vaig heretar el talent pel futbol, però sí l'amor incondicional al club. De fet, no sé pas d'on m'ha vingut el talent per jugar a futbol. És un misteri. No m'ha vingut ni del pare ni de l'avi, això ho puc ben assegurar: mai no els vaig veure jugar. Només el meu oncle per part de mare, Gerrit Draaijer, havia jugat un parell de partits amb l'Ajax, fent d'extrem esquerre, però això va ser a la dècada de 1950, quan el club encara no era un dels equips més reconeguts d'Europa.

El meu pare em va parlar de jugadors com Alfredo Di Stéfano, que ho sabia tot sobre com emprar l'espai al camp, i també de Faas Wilkes, un regatejador magnífic. Avançava des del centre del camp i superava quatre o cinc contraris. Increïble. Wilkes havia jugat al Xerxes Rotterdam abans d'anar-se'n a l'Inter de Milà, al Torí i al València, i va tornar a Holanda molt de temps després. Va ser llavors quan vaig comprendre el que podia

aconseguir un holandès en el terreny de joc. Però com que no teníem televisor i no vèiem gaires equips estrangers, només el vaig poder gaudir molt de tant en tant. Pel que fa a Di Stéfano, fins al 1962 que va venir a Amsterdam amb el Reial Madrid per disputar la final de la Copa d'Europa no el vaig poder veure amb els meus propis ulls.

Per a mi, tot començava al carrer. La zona on vivíem era coneguda com «el poble de ciment», un experiment de cases barates posterior a la Primera Guerra Mundial. Una zona obrera on els nens passàvem tant temps fora de casa com ens era possible; des que tinc memòria ens recordo jugant a futbol on podíem. Va ser allà on vaig començar a pensar a convertir els desavantatges en avantatges. Vaig descobrir que la vorera, en lloc d'obstacle, podia ser una companya d'equip per a l'un-dos, de tal manera que gràcies a això vaig poder treballar la meva tècnica. Quan la pilota rebota damunt superfícies diferents amb angles estranys t'hi has d'adaptar sense dubtar-ho. Al llarg de la meva carrera la gent s'ha sorprès sovint en veure'm xutar o passar la pilota des d'un angle inesperat; això té a veure amb com em vaig criar, com també passa amb l'equilibri. Quan caus sobre el ciment fa mal i, per descomptat, no vols que et passi. Així que jugues a futbol intentant no caure. Jugar d'aquesta manera, procurant reaccionar davant la situació en tot moment, va ser el que va desenvolupar les meves habilitats com a futbolista. Per això sóc molt partidari que els joves juguin sense tacs: ja no passen les hores que jo passava al carrer aprenent a no caure.

Donem-los soles planes i ajudem-los a aprendre a mantenir l'equilibri.

A casa, la vida era força senzilla, però no m'importava. La nostra família era una família unida. Jo compartia l'habitació amb el meu germà Hennie, que és dos anys i mig més gran que jo. Quan ets petit és una diferència important. Però jo em passava la major part del temps jugant a futbol pel carrer, així que ell tenia la seva vida i jo, la meva.

Veritablement sóc una combinació dels meus pares. La cara sociable em ve de la mare, i sóc espavilat com el meu pare. Sempre estic a l'aguait per aconseguir algun avantatge, com feia el meu pare, Manus, un tipus amb molta habilitat per ensarronar la gent. Tenia un ull de vidre i feia juguesques, a veure qui aguantava més estona mirant el sol. Ell es tapava l'ull bo amb una mà, es passava un minut mirant el sol i s'embutxacava els cèntims de l'aposta.

La meva mare es deia Nel i era molt sociable. La seva vida estava totalment condicionada per la família. Tenia nou germans, nois i noies. Això vol dir que jo no només tenia nou oncles i tietes, sinó també un munt de cosins i cosines. L'avantatge de tot això és que quan passava alguna cosa sempre hi havia algú per ajudar. Un entenia d'estufes, l'altre era pintor, de manera que quan teníem un problema sempre trobàvem algú que ens podia donar un cop de mà. Però en el futbol estava sol: pel que semblava, l'interès que jo sentia per aquest esport els havia passat a tots de llarg.

Vaig anar a l'escola Groen van Prinsterer, al barri

d'Amsterdam Est. Era una escola protestant. M'hi van portar encara que no m'havien educat com a creient i que a prop de casa hi havia escoles catòliques i escoles públiques. A l'església jo només hi entrava per lliurar alguna comanda. El dia que vaig preguntar al pare per què havia de dur una Bíblia quan anava a l'escola, ell em va respondre: «Perquè s'hi expliquen històries molt boniques, Johan. Intento donar-te tot el que puc donar-te, i quan siguis gran ja decidiràs tu mateix què fas amb cada cosa».

A l'escola em vaig convertir ràpidament en el nen de la pilota. Cada dia portava la pilota a classe, la deixava sota el pupitre i me la passava d'un peu a l'altre durant tota l'estona. De vegades el mestre em feia fora perquè molestava. Jo ni tan sols m'adonava que els meus peus estiguessin ocupats remenant la pilota d'un costat a l'altre, era un gest absolutament instintiu. El que més recordo dels meus anys escolars és que mai no vaig fer campana. Estudiar no m'entusiasmava, però era conscient que la meva obligació era anar a escola.

Recordo com si fos ahir la primera vegada que vaig anar al camp de l'Ajax. Crec que va ser el 1952, per tant, jo devia tenir cinc anys. El pare em va preguntar si volia acompanyar-lo a dur un encàrrec de fruita per a jugadors del club que estaven malalts o lesionats. Aquell dia vaig conèixer Henk Angel, un amic del pare, que era l'encarregat del manteniment de la gespa. En Henk em va preguntar si m'agradaria anar a ajudar-lo

algun dia, i l'endemà mateix vaig començar. Recordo la meva joventut amb molta estima. Vaig rebre molt amor. A casa, i també a l'Ajax. Gràcies a l'oncle Henk, que em permetia fer tota mena de feinetes al camp quan acabaven de sembrar la gespa al camp o quan es feia malbé a l'hivern, vaig passar molt temps al club. Com a recompensa podia jugar a futbol al vestíbul o als passadissos principals. També passava part de les vacances d'estiu a casa de l'Arend van der Wel, un davanter de l'Ajax que s'havia convertit en amic de la família. Acabava de passar de l'Ajax a l'Sportclub Enschede i vivia plàcidament al camp. Allà vaig rebre les primeres classes de conducció, amb set o vuit anys, assegut a la falda de l'Arend. També va ser a l'Sportclub Enschede on vaig conèixer Abe Lenstra, una autèntica icona de l'època. Fins i tot, una vegada, vaig arribar a fer uns tocs amb ell durant un entrenament, un instant realment especial. Sempre, sempre anava amb una pilota.

Després que la seva dona morís, l'oncle Henk venia sovint a dinar a casa. Mentre menjàvem jo escoltava, aguantant la respiració, tot el que explicava sobre les coses que passaven dins de l'Ajax. Un altre que en aquella època també venia a dinar a casa era l'Arend van der Wel, llavors un jugador jove del primer equip que vivia a la part nord d'Amsterdam. Com que després de treballar no tenia prou temps per anar a casa seva i arribar puntual a l'hora de l'entrenament, que era a la tarda, es quedava a dinar a casa. De manera que,

des de molt petit, no només passava el meu temps lliure a l'estadi de l'Ajax, sinó que el club era present a casa gràcies a l'oncle Henk —a qui sempre vam anomenar així, fins i tot quan es va casar amb la meva mare després que morís el pare— i gràcies a l'Arend, amb qui vaig aprendre tot el que ocorria al club, des del vestuari al primer equip, ja des dels cinc anys. M'asseia a escoltar-los dia rere dia, absorbint-ho tot com una esponja.

Gràcies a ells dos vaig saber totes les interioritats de l'Ajax, des del que es comentava als vestidors fins a quin seria l'onze titular. Al cap de poc temps jo ja corria amunt i avall per tots els racons de les instal·lacions del club, i l'estadi De Meer va convertir-se en la meva segona casa. Hi era sempre. A partir dels set anys, vaig començar a dur sempre una bossa amb les botes de futbol, per si de cas, perquè mai no se sabia quan podia fer falta algú per cobrir un lloc en un entrenament. Vaig tenir la sort que em deixessin jugar moltes vegades, principalment perquè es compadien de mi. Jo era un marrec escanyolit, semblava una gamba i els feia gràcia. De manera que la meva aparença va resultar un avantatge.

Em demanen sovint quin és el meu millor record com a futbolista. Sincerament, no sóc gaire bo amb els detalls, ni tan sols tinc present quan vaig marcar per primer cop un gol a casa amb l'Ajax després de convertir-me en professional. Però sí que recordo amb molta nitidesa el primer cop que em van deixar trepitjar el terreny de joc amb el camp ple de gent. No com a jugador, sinó amb un rasplet per ajudar a drenar l'aigua dels

bassals. Devia tenir vuit anys, mon pare encara era viu, ni tan sols m'havien contractat... però era allà, davant un estadi ple, ajudant que tot estigués perfecte per al primer equip. És d'aquelles coses que no s'obliden mai. Mentre passava el rasclat em sentia responsable de proporcionar la superfície de joc perfecta per als meus herois. Sóc una persona que ha jugat, dirigit, vist i pensat sobre futbol tota la seva vida, i estic segur que aquestes experiències primerenques d'ajudar a cuidar les coses, d'aprendre la importància d'uns estàndards, van influir en la persona en què em vaig convertir. Quan em vaig retirar de jugar i entrenar i vaig crear la Cruyff Foundation per tal de donar als nens l'oportunitat de jugar a futbol, vam elaborar una llista de catorze regles que s'havien de respectar. La número dotze parla de la responsabilitat i el respecte pel terreny de joc i les persones, i tot això prové d'aquesta època de la meua vida. Ja ho he dit abans: totes les meves lliçons vitals les vaig aprendre a l'Ajax.

Malgrat haver estat un alumne normalet, des de petit sento una afinitat especial pels números. M'agraden, m'interessa la numerologia. Em vaig casar amb la Danny un 2 de desembre. $2+12$ fa el número 14, el del meu dorsal. I el més curiós és la data sencera: $2+12$ i $6+8$, perquè era l'any 1968. Dues vegades 14. No és estrany que estiguem junts després de quaranta-vuit anys. El nostre matrimoni tenia bona estrella.

I passa el mateix amb el meu fill Jordi. Ell va néixer

l'any 74 i jo, el 47. Tots dos sumen 11. I fa els anys el 9 de febrer, i jo els faig el 25 d'abril. És a dir, $9+2$ i $2+5+4$. En tots dos casos, 11.

Els números em fascinen. Per exemple, memoritzar números de telèfon. Els meus amics només me l'han de dir una vegada i no l'oblido mai. Potser per això sóc bo en el càlcul mental. No vaig aprendre a calcular a l'escola, sinó a la verduleria dels pares. Quan el pare sortia a repartir les comandes i la mare estava cuinant, jo havia d'atendre els clients. Però com que encara era petit, no podia fer servir la caixa registradora. De manera que vaig aprendre a fer càlculs mentals. Els números m'agradaven i, a la llarga, saber comptar em va ser molt útil. Crec que en part va ser el meu amor pels números, el meu gust per enfocar-ho tot d'una manera mental, el que em va empènyer a pensar més en els números dins el món del futbol, en com treure profit del contrari, com treballar millor en l'espai, com ja havia fet Di Stéfano. Així que, malgrat que els meus pares no em van donar habilitats futbolístiques, sí que em van proporcionar una manera diferent de pensar sobre el futbol.

Com a futbolista, sempre he tingut una aversió terrible pels entrenaments de córrer i per les pilotes medicinals que teníem al gimnàs. Quan sortíem a córrer al bosc, feia tot el possible per estalviar-me alguna volta. M'amagava darrere un arbre, confiant que mentre els altres feien la volta l'entrenador no comptaria els caps. Em va sortir bé durant un temps, fins que Rinus Michels, el meu entrenador d'aleshores, em va desco-

brir. El càstig va ser que un dia de festa em va citar al matí per fer un entrenament jo sol a la pista lateral. Michels va arribar al club en cotxe, a l'hora exacta. Seia darrere el volant en pijama. Va obrir la finestreta i va dir: «Renoï, quin fred que fa, me'n torno al llit». I jo em vaig quedar amb un pam de nas.

Em vaig unir oficialment als juvenils de l'Ajax el 1957, quan tenia deu anys. Era un nen molt prim i estic segur que si m'haguessin fitxat avui dia m'haurien fet fer tota mena de rutines d'exercicis. Però no va ser així, per sort, perquè les hauria odiat. Com a molt li vaig demanar a la meva mare que em cuinés més mongeta verda i espinacs, pel ferro. Per la resta, em vaig limitar a fer el mateix de sempre, que era dedicar tot el meu temps lliure a jugar a futbol, al club o al carrer amb els amics. Per a mi sempre ha estat molt important jugar i al mateix temps divertir-me.

Uns anys després, quan era entrenador, vaig observar que Frank Rijkaard feia el mateix quan tocava una sessió de cursa. Feia veure que tenia una tos horrible. S'apartava del seu grup i s'incorporava al que venia darrere. S'ho anava muntant d'aquesta manera fins que al final aconseguia córrer una volta menys que la resta de companys. Cap entrenador no se n'havia adonat mai, però jo sí. I vaig passar una estona molt divertida.

Naturalment, un dia l'hi vaig dir, però mentre l'esbroncava no em vaig poder aguantar i vaig esclatar a riure. M'encanta aquesta manera de ser espavilat. Això és gràcies al meu pare.

La meva mare, però, tampoc no es quedava curta.

Quan vaig començar a sortir amb la Danny, alguna nit tornàvem més tard de l'hora que ens permetia Michels. A la nit, ell feia un recorregut per Amsterdam per controlar si els nostres cotxes estaven aparcats a casa nostra a l'hora que tocava. Una vegada vaig demanar el cotxe al sogre i vaig deixar el meu aparcament davant de casa. Michels no s'ho va empassar i l'endemà em va voler posar una multa. Jo, que encara vivia a casa dels pares, li vaig dir: «Doncs truqui a la meua mare i veurà com sí que era a casa». La mare va fer el seu paper a la perfecció, i Michels no va tenir més remei que treure'm la multa. Després, la mare i jo ens vam fer un tip de riure.

L'entrenador de la meua època de juvenil, Jany van der Veen, no només em va educar en el futbol, sinó també en normes i valors. Va ser el primer a l'Ajax que em va ensenyar a escollir un camí i seguir-lo sempre. Ell és un altre exemple de com la vida a l'Ajax va compensar l'educació que no vaig rebre a l'escola. En Jany sempre va treballar només amb els juvenils, però les seves idees venien de Jack Reynolds, que havia estat entrenador del primer equip durant la dècada dels quaranta. Va ser ell qui ens va ensenyar a inventar-nos jocs per treballar els nostres errors i poder ser creatius en la nostra pràctica. Del Michels vam aprendre disciplina, però d'en Jany vam aprendre a divertir-nos. Quan em vaig convertir en entrenador del Barcelona em vaig emportar aquestes idees amb mi. Sempre dic que treballar en el món del futbol no és treballar: s'ha d'entrenar molt dur, però també ha de ser divertit.

Els meus mestres en l'etapa juvenil van ser Vic Buckingham, que va dirigir el primer equip abans de Michels; Keith Spurgeon, que també el va dirigir una temporada, i, el més important, Jany van der Veen, l'entrenador de l'equip juvenil. Van der Veen sempre insistia en un entrenament molt precís, en el qual les bases del futbol constituïen el centre de tot. Jugar partits sempre s'alternava amb el manteniment dels cinc aspectes bàsics del futbol: xutar, jugar de cap, regatejar, portar la pilota i controlar i rebre una passada. D'aquesta manera sempre estàvem molt ocupats amb la pilota. Aquesta manera d'entrenar sempre ha estat l'estàndard per a mi. Em va fer adonar que la forma més senzilla sol ser la més dura. I així vaig entendre que jugar al primer toc és la màxima expressió de la tècnica.

Però per poder tocar la pilota perfectament un cop s'ha d'haver fet centenars de vegades durant l'entrenament. I això és el que fèiem. Aquesta era l'escola de pensament de l'Ajax, que produiria jugadors que estarien entre els millors del món en l'aspecte tècnic. Concretament, gràcies a les tècniques d'entrenament aparentment senzilles de gent com Van der Veen.

Però ell no era l'únic. A Vic Buckingham, que em va fer debutar amb el primer equip als disset anys, tinc una altra cosa per agrair-li. Tenia dos fills de la meua edat que se sentien una mica perduts a Amsterdam. Com que la meua mare anava a fer la neteja a casa dels Buckingham, jo també hi anava sovint. Així vaig aprendre anglès. No a l'escola, sinó xerrant amb la família Buckingham. Així és com es feien les coses a l'Ajax: es

cuidaven els més petits de l'equip perquè es comportessin com calia.

Pel que fa als futbolistes, quan vaig començar a jugar al primer equip Piet Keizer va ser qui em va acollir amb més estima. Tenia quatre anys més que jo, i quan vaig arribar, ell ja feia tres temporades que era al primer equip. Després d'en Piet, jo vaig ser el segon jugador a l'Ajax amb contracte, i vaig notar que es preocupava per mi. Per exemple, vigilava que jo sempre fos a casa a les nou, perquè si no Michels em posava una sanció.

Encara que qui em va donar un lloc al primer equip va ser Buckingham, va ser amb Michels —que el va substituir el 1965— amb qui vaig crear el vincle més especial. Va ser ell qui va protegir l'equip de la resta d'estructura de gestió del club, que era completament amateur. Quan ell va arribar érem quasi a la cua de la classificació de la lliga i ens va intentar protegir de l'entorn per tal que ens concentréssim a jugar i a pensar amb més claretat. Va ser ell qui va portar l'Ajax al cim del seu joc. El vincle que vam crear a l'Ajax és una d'aquelles coses difícil d'expressar amb paraules, perquè es va convertir en part de la meva vida fora del club. Una vegada fins i tot va disfressar-se de Santa Claus en una festa infantil que vam organitzar a casa. L'única que el va reconèixer va ser la meva filla Chantal. Encara sento la seva veu: «Ep, tu no ets Santa Claus, ets l'oncle Rinus!».

Michels sempre parlava amb mi en privat quan jo encara era un jugador novell. Encara que només tenia di-

vuit anys i era el més jove de l'equip, no ho feia amb ningú més. M'explicava què havia de fer si alguna cosa anava malament. Després de la mort del meu pare ell era qui m'acompanyava al metge, perquè a casa no teníem cotxe. Més tard vam tenir alguna petita enganxada, Michels i jo, però mai no va destruir la imatge de l'home que va estar sempre al meu costat quan jo era un marrec i el necessitava.

Henk Angel, Arend van der Wel, Jany van der Veen, Rinus Michels, Piet Keizer i molts altres van ser determinants perquè jo arribés a ser qui sóc. Durant molts moments clau de la meua vida també van ser importants fora del camp.

El meu pare va morir el 1959, als quaranta-cinc anys, quan jo en tenia dotze. Va ser el dia que em donaven el diploma de l'escola primària. Durant la festa de final de curs em van informar que havia mort d'un atac de cor. Tenia el colesterol alt. Sempre he tingut la seva mort en un raconet del cap. A mesura que m'anava fent gran, se'm reforçava la sensació que el que li havia passat a ell també em passaria a mi. De fet, sovint pensava que no arribaria als cinquanta.

Per això no em vaig sorprendre quan, quasi a la mateixa edat que el meu pare, vaig tenir problemes cardíacs. En certa manera ja me n'havia fet a la idea. Però hi havia una gran diferència: trenta anys després, la ciència mèdica ja estava en condicions de resoldre el problema.

El meu pare està enterrat, igual que la meua mare, al cementiri Est d'Amsterdam. Davant, i en diagonal, de l'antic estadi de l'Ajax. Des que va morir, cada vegada

que he passat per davant del cementiri, a peu, en cotxe o en bicicleta, hi he parlat. Primer li parlava de l'escola, després gairebé sempre de futbol. Que si l'àrbitre era un inútil, dels meus gols, i d'aquesta mena de coses.

Amb el pas dels anys, les nostres converses van anar canviant, però mai no van acabar-se. Era com si li demanés consell en cada decisió difícil que havia de prendre a la vida. «Tu què en penses?». I l'endemà em llevava i sabia què havia de fer. No sé com ens ho fèiem, però cada vegada que havia de decidir alguna cosa ho feia amb seguretat.

És lògic que en un moment de la teva vida tinguis dubtes. Que et preguntis si és veritat el que penses. Jo acabava de fer vint anys, encara vivia a Amsterdam i acabava de casar-me. En aquella època a l'Ajax hi havia moltes tensions. I també era un període en què tenia dubtes sobre moltes coses, fins i tot sobre la presència del meu pare. Perquè el cert és que ningú no ha tornat mai de la mort.

Vaig posar a prova el meu pare, per dir-ho d'alguna manera. Li vaig demanar que, si ell era a prop meu, em parés el rellotge, de la manera que fos. Potser va ser una casualitat, però l'endemà el rellotge s'havia parat. El meu sogre tenia una rellotgeria i aquell mateix dia se'l va mirar un tècnic. No hi va trobar res i el va poder posar en marxa de nou.

I dos dies després, la història es va repetir. El rellotge es va torna a parar. Vaig anar un altre cop a la rellotgeria i tampoc hi van trobar res. Aquella nit vaig dir al meu pare que m'havia convençut. El rellotge va funcio-

nar de nou i ja no es va tornar a parar. Encara el faig servir cada dia.

Després de morir el pare, la mare va haver de posar-se a treballar per poder tirar endavant. L'Ajax va entendre el problema de la meua família, i va contractar-la per netejar els vestidors i, a més, va fer-la assistenta de l'entrenador anglès que tenia aleshores l'Ajax. Això em va lligar encara més al club. I el lligam va ser complet quan la mare es va casar amb en Henk, que per a mi va ser com un segon pare.

Com que ja no teníem diners per anar de vacances, em passava tot l'any a l'estadi De Meer. Sempre jugava a futbol, però durant les vacances d'estiu de l'Ajax també jugava a beisbol. En aquest esport també era molt bo. Fent de *catcher* vaig arribar a jugar amb la selecció holandesa fins als quinze anys. I també vaig ser el primer bateador. Era tan petit que mai no aconseguien fer-me tres *strikes*. Així que sovint aconseguia quatre boles, i a córrer les bases.

Jugant a beisbol vaig aprendre molts detalls que després em van resultar útils en el futbol. Quan fas de *catcher* determines el llançament del llançador, perquè ell no pot tenir una visió de conjunt del camp i tu sí. Això va aguditzar de manera natural un dels meus punts forts com a futbolista, la visió total. Vaig aprendre a pensar amb anticipació.

En el beisbol t'ensenyen des de jove que has de saber on ha d'anar la pilota abans d'haver-la agafat. Constantment has de decidir, en una fracció de segon, entre espai i risc. Has de saber si amb un llançament podràs

córrer la distància fins a la base. I també has de tenir la intuïció tàctica per prendre la decisió justa i, a més, has de dur-la a terme d'una manera tècnicament correcta.

El beisbol és un dels esports que milloren el talent d'un futbolista durant les etapes de formació, perquè té molts paral·lelismes amb el futbol: la velocitat d'arrencada, l'adaptació al desequilibri, la intuïció espacial, l'habilitat per anticipar mentalment un moviment i moltes més coses. Estic segur que a mi em va influir. Són els mateixos principis que aplica el Barça en els seus exercicis de control i passada en els *rondos*, que són, al seu torn, la base del seu estil de joc. Anys després vaig continuar aprofundint en el beisbol, i quan ja era entrenador vaig aplicar amb èxit al futbol diversos «consells» del món del beisbol.

La meua època al juvenil de l'Ajax, entre els dotze i els disset anys, va ser un període molt bonic, perquè no hi havia res en joc. Tothom m'ajudava a millorar i jo encara havia d'aconseguir alguna fita. Anys més tard, quan vaig començar a parlar de tàctica, primer com a jugador i més tard com a entrenador, em vaig adonar de la importància de tot allò i vaig poder connectar el que succeïa davant els meus ulls (per exemple, un partit contra el Reial Madrid) i el que havia viscut de nen. I com que ho havia absorbit de manera inconscient, sempre mirant, sempre escoltant, vaig evolucionar molt ràpid com a futbolista. Vaig jugar força temps en dos onze diferents. Fins i tot després d'haver debutat amb l'Ajax als disset anys. Jugava al primer equip com a jugador de camp i al tercer com a porter. M'encantava.

Principalment perquè ho feia bastant bé. Fins i tot vaig ser porter reserva quan jugàvem la Copa d'Europa amb l'Ajax. En aquella època hi havia la norma que no es podia canviar un porter per un altre porter.

Michels i Jany també ens van ensenyar a ser forts psicològicament. Encara recordo el primer truc mental que Van der Veen va fer amb mi, quan només tenia quinze o setze anys i jugava a les ordres de Vic Buckingham, i més tard de Rinus Michels. Van der Veen va veure que jo havia de jugar mitja part amb els juvenils i l'endemà fer de reserva al primer equip, per si havia de substituir algú. Allò feia que em sentís obligat a ser el millor quan jugava amb els joves. Així és com pensava que s'havia de jugar i a cada partit intentava apropar-me més a ser el millor, fos quin fos l'equip amb qui jugués. La gent deia que parlava massa i que això els molestava, tota l'estona em deien que callés. Jo només era un noi passant-m'ho bé, i durant els meus primers quinze anys de vida no hi va haver ni filosofia ni anàlisi. Només em divertia. No tenia sensació de fracàs. Em prenia la vida com venia i això m'encantava.

Uns mesos després del meu debut, l'any 1965, el dia del partit al camp del GVAV de Groningen, l'Ajax em va oferir el meu primer contracte. El vaig signar en presència de la meva mare. Quan vam sortir del despatx, li vaig dir que aquell seria l'últim dia que netejava els vestidors. No volia que hagués de netejar l'espai que jo acabava d'embrutar. Això sí, a casa encara va haver de rentar-me un temps l'equipament de futbol.

No teníem diners per comprar una rentadora, vaig haver d'estalviar un parell de mesos per comprar-ne una.

Potser és difícil d'entendre que un jugador estrella com era jo si s'havia entrenat amb fang havia de rentar la roba a casa. Això et forma. Et forma per saber conservar el material. Et forma per netejar-te les botes. Et forma com a persona.

Més tard, quan vaig ser entrenador, vaig intentar transmetre aquesta manera de fer als jugadors joves. Amb el missatge afegit que si ets tu qui es neteja les botes saps quins tacs hi ha sota i entens millor el material. I, per damunt de tot, esperava que els jugadors desenvolupessin la seva sensibilitat social.

També vaig instaurar la norma que entre dos o tres netegessin el vestidor. Per reforçar el sentiment de responsabilitat. He descobert que aquest comportament és important al futbol perquè poses en pràctica fora del terreny de joc una cosa que hi has après.

El fet que t'haguessis de rentar l'equipament brut a casa diu molt sobre com estava organitzat professionalment l'Ajax l'any 1965. Amb Piet Keizer i jo com a únics professionals de veritat, només ens entrenàvem amb l'equip complet a les tardes. Durant el dia érem set, perquè hi havia jugadors que, per exemple, tenien un estanc i podien decidir ells mateixos si podien deixar la feina un parell d'hores.

Però aquesta situació no va durar gaire temps. Especialment quan Vic Buckingham va acabar la segona etapa com a entrenador el gener de 1965 i va ser substituït per Rinus Michels.